

PAOLO GIORDANO

La solitud
dels nombres primers

Traducció d'Anna Casassas

Edicions 62

Barcelona

Títol original italià: *La solitudine dei numeri primi*
© 2008, Arnoldo Mondadori Editore SpA, Milà

*Són rigorosament prohibides, sense l'autorització
escrita dels titulars del copyright, sota les sancions
establertes en la llei, la reproducció total o parcial d'aquesta
obra per qualsevol procediment, incloent-hi la
reprografia i el tractament informàtic, i la distribució
d'exemplars mitjançant lloguer o préstec públic.*

Primera edició: febrer del 2009

© de la traducció: Anna Casassas Figueras, 2009

© d'aquesta edició: Edicions 62, s. a.
Peu de la Creu 4, 08001, Barcelona.
info@edicions62.cat
www.edicions62.cat

L'ÀNGEL DE LA NEU

(1983)

1

L'Alice Della Rocca odiava l'escola d'esquí. Odiava el despertador a dos quarts de vuit del matí fins i tot durant les vacances de Nadal i el seu pare, que l'observava mentre ella esmorzava i feia ballar nerviosament la cama sota la taula, com si digués vinga, afanya't. Odiava els leotards de llana que li feien pessics a les cuixes, les manyoples que no li deixaven moure els dits, el casc que li aixafava les galtes i se li clavava a la mandíbula, i finalment aquelles botes, sempre massa petites, que la feien caminar com un gorilla.

—Què, te la beus o no, la llet? —la va acuitar un cop més el seu pare.

L'Alice es va empassar tres dits de llet bullent, que primer li van cremar la llengua i després l'esòfag i l'estómac.

—Està bé. I avui demostres qui ets —li va dir. I qui sóc?, va pensar ella.

A continuació la va fer sortir, momificada dins de la granota verda d'esquí, plena de les banderetes i dels noms fluorescents dels espònsors. En aquella hora estaven a deu graus sota zero i el

3

sol només era un disc una mica més gris que la boira que ho cobria tot. L'Alice sentia que la llet li barbullia a l'estómac, mentre s'enfonsava en la neu amb els esquís a l'espatlla, perquè els esquís te'ls has de portar tot sol, fins que no ets prou bo perquè algú te'ls porti.

—Posa les puntes al davant, si no mataràs algú —li va dir el seu pare.

Al final de la temporada el Club d'Esquí et regalava una agulla amb unes estrelletes en relliu. Cada any una estrelleta més, des que tenies quatre anys i eres prou alta per posar-te l'arrossegador del remuntador entre les cames, fins que en feies nou i ja podies atrapar l'arrossegador tota sola. Tres estrelles de plata i després tres més d'or. Cada any una agulla per dir-te que en sabies una mica més, que t'acostaves una mica més a les competicions esportives que tenien l'Alice aterrida. Ja hi pensava ara, que tot just tenia tres estrelles.

La cita era davant del telecadira a dos quarts de nou en punt, l'hora que obrien les instal·lacions. Els companys de l'Alice ja hi eren, formaven una mena de rotllana, tots iguals com soldats, ben abrigats dins de l'uniforme i entumits de son i de fred. Clavaven els pals a la neu i hi falcaven les aixelles per recalcar-s'hi. Amb els braços penjant, semblaven espantaocells. No n'hi havia ni un que tingués ganes de parlar, i l'Alice menys que tots.

El seu pare li va clavar dos cops massa forts al casc, ni que volgués clavar-la a la neu.

—Esclafa'ls a tots. I recorda-te'n: el pes endavant, entesos? El-pes-en-da-vant —li va dir.

El pes endavant, va respondre l'eco al cap de l'Alice.

Després ell es va allunyar, bufant-se les mans fent cassoleta per escalfar-se-les, ell que de seguida tornaria a ser ben calentó a casa per llegir el diari. Dos passos i la boira el va engolir.

L'Alice va deixar caure malament els esquís a terra, si el seu pare l'hagués vist li hauria clavat un bolet allà mateix, davant de tothom. Abans de ficar les botes a les fixacions, les va picar per sota amb els pals per fer-ne caure tota la neu que hi duia enganxada.

Ja se li escapava una mica. Sentia com li premia la bufeta, com una agulla clavada a la panxa. Avui tampoc no ho aconseguiria, n'estava segura.

Cada matí igual. Després d'esmorzar es tanca-va al vàter i empenyia, empenyia, per buidar tot el pipí. Es quedava asseguda a la tassa contraient els abdominals fins que de tant d'esforç li venia una punxada al cap i li semblava que els ulls li sortien de les òrbites, com la polpa del raïm si n'aixafes el gra. Obria del tot l'aixeta de l'aigua perquè el seu pare no sentís els sorolls. Empenyia estrenyent els punys, per espremer fins a l'última gota.

S'hi quedava asseguda fins que el seu pare no picava fort a la porta del vàter i cridava així què

senyoreta, hem acabat d'una vegada, que tornem a fer tard?

De totes maneres no servia de res. Quan arribava al final del primer telecadira sempre se li escapava tant que s'havia de treure els esquís, ajupir-se a la neu fresca, una mica apartada, fer veure que s'estrenyia les botes i mentrestant fer el pipí. Apilonava una mica de neu davant de les cames, que mantenia ben juntes, i es pixava a sobre. Dins de la granota, als leotards, mentre tots els seus companys la miraven i l'Eric, el monitor, deia com sempre hem d'esperar l'Alice.

Quin descans, pensava cada vegada, amb aquella escalforeta que se li dissolia entre les cames enfredorides.

Seria un descans. Si no s'estiguessin tots aquí mirant-me, pensava l'Alice.

Un dia o altre se n'adonaran.

Un dia o altre deixaré una taca groga a la neu.

Tots em prendran el pèl, pensava.

Un dels pares es va acostar a l'Eric i li va preguntar si aquell dia no hi havia realment massa boira per pujar a dalt. L'Alice va parar l'orella esperançada, però l'Eric va exhibir el seu somriure perfecte.

—De boira només n'hi ha aquí —va dir—. A dalt fa un sol que estella les pedres. Ànims, tot-hom amunt.

Al telecadira, l'Alice va anar de parella amb la Giuliana, la filla d'un dels companys de feina del

seu pare. Durant el trajecte no van dir-se res. No s'eren simpàtiques ni antipàtiques. No tenien res en comú, a part del fet de no voler ser allà, en aquell moment.

Se sentia el soroll del vent que escombrava el cim del Fraiteve, ritmat pel lliscar metàl·lic del cable d'acer del qual penjaven l'Alice i la Giuliana, amb la barbata ficada al coll de la jaqueta per escalfar-se amb l'alè.

Només és el fred, en realitat no se t'escapa, es repetia l'Alice.

Però com més s'acostava al cim, més se li clavava a la carn l'agulla que tenia a la panxa. Més ben dit, era alguna altra cosa. Aquesta vegada potser se li escapava alguna cosa més seriosa.

No, només és el fred, encara no se't pot escapar. N'acabes de fer, va.

Una glopada de llet agra li va pujar fins a l'epiglotis. L'Alice la va tornar a fer anar avall amb fàstic. Se li escapava, se'n moria de ganes.

Queden dos arrossegadors més abans del refugi. No em podré aguantar tant, va pensar.

La Giuliana va aixecar la barra de seguretat i totes dues van tirar el cul una mica endavant per baixar. Quan els esquís van tocar a terra, l'Alice va donar-se impuls amb la mà per saltar del seient.

No es veia res a més de dos metres, ni parlar-ne, d'un sol que estella les pedres. Tot blanc, només blanc, a sobre, a sota, als costats. Era com estar

embolicat amb un llençol. Era el contrari exacte de la foscor, però a l'Alice li feia la mateixa por.

Va lliscar fins al costat de la pista per buscar una muntanyeta de neu fresca on poder alliberar-se. Els budells li van fer el mateix soroll que quan un rentaplats s'engega. Es va girar enrere. Ja no veia la Giuliana, o sigui que la Giuliana no la podia veure a ella. Va pujar uns quants metres pel pendent, posant els esquís fent escaleta, tal com l'obligava a fer el seu pare quan s'havia ficat al cap ensenyar-li a esquiar. Amunt i avall per la pista dels petits, trenta o quaranta cops en un dia. Amunt fent escaleta i avall fent cunya, perquè comprar el forfet només per una pista era llençar els diners, sense oblidar que així també entrenava les cames.

L'Alice es va treure els esquís i va fer algun pas més. Es va enfonsar amb les botes fins a sota genoll.

Finalment seia. Va parar d'aguantar-se la respiració i va relaxar els músculs. Una agradable esgarrifança li va recórrer tot el cos i se li va acabar ficant a les puntes dels peus.

Devia ser la llet, segur que va ser la llet. O potser que tenia les natges mig congelades, d'estar asseguda a la neu a més de dos mil metres. No li havia passat mai, almenys pel que podia recordar. Mai, ni una sola vegada.

S'ho va fer a sobre. No pas el pipí. No únicament. L'Alice es va cagar a sobre, a les nou en

punt d'un matí de gener. Es va cagar a les calces i no se'n va ni adonar. Almenys fins que va sentir la veu de l'Eric que la cridava, des d'un punt indefinit de dintre la boira.

Es va posar dreta d'un bot i va ser aleshores que va notar una cosa pesada als pantalons. Instintivament es va tocar el cul, però el guant li treia tota la sensibilitat. De totes maneres no calia, ja ho havia entès.

I ara què faig?, es va preguntar.

L'Eric la va tornar a cridar. L'Alice no va respondre. Mentre fos allà dalt, la boira l'amagava. Podia abaixar-se els pantalons de la granota i netejar-se més o menys amb la neu, o bé baixar fins a l'Eric i dir-li a cau d'orella el que li havia passat. Podia dir-li que havia de tornar al poble, que li feia mal el genoll. O bé passar de tot i esquiar així, vigilant de ser sempre l'última de la fila.

En comptes d'això simplement es va quedar allà on era, vigilant de no moure ni un múscul, protegida per la boira.

L'Eric la va cridar per tercera vegada. Més fort.

—Ja deu haver anat cap al remuntador, aquesta bleada —va respondre un dels nens en comptes d'ella.

L'Alice va sentir veus. Algú va dir anem i algú altre va dir tinc fred aquí quiet. Podia ser que fossin allà sota mateix, a pocs metres, o potser encara eren a l'arribada del telecadira. Els sons

enganyen, reboten a les muntanyes, s'enfonsen a la neu.

—Recoi de nena... Anem a veure-ho —va dir l'Eric.

L'Alice va comptar lentament fins a deu, aguantant-se les ganes de vomitar pel pegat tou que notava que li baixava per les cuixes. Quan va arribar a deu va tornar a començar des de zero i va comptar un altre cop fins a vint. Ja no se sentia cap soroll.

Va recollir els esquís i els va portar fins a la pista. Va trigar una mica a entendre com els havia de posar per trobar-se perpendicular a la línia de màxim pendent. Amb una boira així costa saber fins i tot cap a quina banda mires.

Va acoblar les botes i va ajustar les fixacions. Es va treure les ulleres i hi va escopir perquè s'havien entelat.

Podia baixar tota sola. Tant se li'n donava que l'Eric la busqués al cim del Fraiteve. Ella, dins d'aquells leotards empastifats de merda, no s'hi volia quedar ni un segon més dels indispensables. Va pensar en el recorregut. No havia baixat mai sola però, en realitat, només havien agafat el telecadira i aquella pista l'havia fet mil vegades.

Va posar els esquís fent cunya, era més prudent i a més amb les cames ben separades se sentia menys empastifada. Just el dia abans, l'Eric li havia dit si torno a veure que gires fent cunya et juro que et lligo els dos turmells junts.

Ella a l'Eric no li agradava, n'estava segura. Trobava que era una cagada. I els fets, ben mirat, li donaven la raó. Al'Eric tampoc no li agradava el seu pare, perquè cada dia, al final de la classe, l'atabalava amb mil preguntes. Què, com va la nostra Alice, anem millorant, tenim una campiona, quan comencem les competicions, i que tomba i que gira. L'Eric sempre mirava un punt darrere del seu pare i responia que sí, que no o bé amb uns eh llargs.

L'Alice veia tota l'escena projectada a les ulleres plenes de boira, mentre baixava molt a poc a poc, sense distingir res a part de la punta dels esquís. Fins que no anava a petar contra la neu fresca no s'adonava que era el moment de girar.

Es va posar a cantussejar una cançó per sentir-se menys sola. De tant en tant es passava el guant per sota el nas per eixugar-se els mocs.

El pes cap a la banda de muntanya, clava el pal i gira. Recolza't a les botes. Ara el pes endavant, entesos? El-pes-en-da-vant, li recomanaven ara l'Eric ara el seu pare.

El seu pare s'empiparia, es posaria fet una fera. I ella havia de preparar una mentida. Alguna història que s'aguantés sense llacunes ni contradiccions. Ni somiar-ho, de dir-li el que havia passat de debò. La boira, vet aquí, culpa de la boira. Estava seguint els altres per la pista del gegant i el forfet se li havia desenganxat de l'anorac. O no, el forfet no li cau a ningú. S'ha de ser realment idio-

ta per perdre'l. Doncs la bufanda. Li havia volat la bufanda i ella havia reculat un tros per recuperarla i els altres no l'havien esperat. Ella els havia cridat centenars de vegades però els altres res, havien desaparegut en la boira i aleshores ella havia tornat a baix a buscar-los.

I després per què no has tornat a pujar?, li preguntaria el seu pare.

És clar, per què? Ben pensat, valia més que hagués perdut el forfet. No havia tornat a pujar perquè no tenia forfet i l'home del telecadira no l'havia deixat pujar.

L'Alice va somriure, contenta de la seva història. Era perfecta. Ja no se sentia ni tan bruta. Aquella cosa havia deixat de regalimar.

Segur que es deu haver congelat, va pensar.

Es passaria tota la resta del dia davant de la tele. Es durtxaria i es posaria roba neta i posaria els peus dins de les seves sabatilles peludes. Hauria pogut estar ben calenteta tot el dia, només que hagués alçat una mica els ulls dels esquís, la mica necessària per veure la cinta taronja amb les paraules *Pista tancada*. I això que el seu pare sempre li deia aprèn a mirar on vas. Només que hagués recordat que sobre la neu fresca no s'ha de posar el pes endavant i potser si l'Eric, uns quants dies abans, li hagués regulat millor les fixacions i el seu pare hagués insistit més a l'hora de dir però l'Alice pesa vint-i-vuit quilos, no són massa fortes, així?

De totes maneres no va ser un gran salt. Uns quants metres, amb prou feines el temps de sentir una mica de buit a l'estómac i res sota els peus. I després d'això l'Alice ja estava de bocaterrosa, amb els esquís enlaire, clavats a la neu, que havien resistit més que el peroné.

No sentia realment mal. No sentia gairebé res, per dir la veritat. Només la neu que se li havia ficat sota la bufanda i dins del casc i que cremava en contacte amb la pell.

La primera cosa que va moure van ser els braços. Quan era més petita i es despertava que havia nevat, el seu pare l'abrigava bé i la portava a baix. Caminaven fins al mig del pati i després, agafats de la mà, comptaven un dos tres i junts es deixaven caure enrere, com un pes mort. El seu pare li deia ara fes l'àngel i l'Alice movia els braços amunt i avall i, quan s'aixecava i mirava la seva silueta gravada a la capa blanca, semblava ben bé l'ombra d'un àngel amb les ales obertes.

L'Alice va fer l'àngel a la neu, així, sense raó, només per demostrar-se a ella mateixa que encara era viva. Va aconseguir girar el cap de costat i tornar a respirar, tot i que li semblava que l'aire que inhalava no arribava tan avall com hauria hagut d'arribar. Tenia l'estranya sensació de no saber com tenia plegades les cames. L'estranyíssima sensació de no tenir-ne, de cames.

Va intentar aixecar-se, però no va poder.

Sense aquella boira potser algú l'hauria vist des de dalt. Una taca verda esclafada al fons d'un barranc, a pocs passos d'allà on a la primavera tornaria a córrer un petit torrent i amb les primeres calors apareixerien les maduixetes de bosc, que si esperes prou es tornen dolces com caramels i en un dia en pots arribar a omplir tot un cistell.

L'Alice va cridar auxili, però la seva veueta prima la boira la va ofegar. Va tornar a mirar d'aixecar-se, si més no de girar-se, però no hi havia res a fer.

El seu pare li havia dit que les persones que moren congelades, un moment abans d'estirar la pota, senten molta calor i tenen ganes de despullar-se, de manera que sovint els morts de fred els troben en calces. Ella duia les calces brutes, per acabar-ho d'adobar.

També va començar a perdre la sensibilitat dels dits. Es va treure un guant, va tirar-hi l'alè i hi va tornar a posar el puny tancat per escalfar-se. També ho va fer amb l'altra mà. Va repetir aquell gest ridícul dos o tres cops.

Són les extremitats el que et fot, deia sempre el seu pare. Els dits dels peus i de les mans, el nas, les orelles. El cor fa el que sigui per quedar-se tota la sang i deixa que la resta es congeli.

L'Alice es va imaginar que els dits se li tornaven blaus i després, de mica en mica, també els braços i les cames. Va pensar en el cor, que cada vegada bombava més fort i intentava apropiari-se

tota l'escalfor que quedava. Es quedaria tan rígida que si passava un llop li podria trencar un braç només de trepitjar-la.

Em deuen estar buscant.

Qui sap si hi ha llops, realment.

Ja no sento els dits.

Si no m'hagués begut la llet.

El pes endavant, va pensar.

No, els llops hibernen.

L'Eric deu estar empipadíssim.

Jo de competicions no en vull fer.

No diguis bestieses, saps perfectament que els llops no hibernen.

Els pensaments se li van tornar cada vegada més il·lògics i circulars. Lentament, el sol es va amagar rere el Chaberton com aquell que res. L'ombra de les muntanyes es va allargar sobre l'Alice i la boira es va tornar ben negra.

EL PRINCIPI D'ARQUIMEDES

(1984)

2

Quan els dos bessons encara eren petits i la Michela en feia alguna de les seves, com tirar-se amb els caminadors per les escales o bé ficar-se un pèsol al nas, i després se l'havia de portar a urgències perquè l'hi traguessin amb unes pinces especials, el seu pare sempre es dirigia a en Mattia, el primer a haver vist la llum, i li deia que la mama tenia l'úter massa petit per a tots dos.

—Qui sap què devíeu fer dins de la panxa —deia—. Em sembla que a còpia de clavar coces a la teva germana la devies acabar deixant tarumba.

Després reia, tot i que no hi havia res que fes riure. Alçava la Michela enlaire i li enfonsava els llavis a les galtes toves.

En Mattia s'ho mirava des de sota. Ell també reia i deixava que les paraules del papa se li fiquessin a dins per osmosi, sense entendre-les realment. Deixava que se li dipositessin al fons de l'estómac, que hi formessin una capa densa i viscosa, com el pòsit dels vins que han envellit molt de temps.

La rialla del papa es va transformar en un

somriure tens quan, a vint-i-set mesos, la Michela no articulava ni una paraula amb cara i ulls. Ni mama ni caca ni nones ni bup. Els seus xisclets desarticulats venien d'un lloc tan solitari i desert que el papa cada vegada s'estremia.

A cinc anys i mig, una logopeda amb ulleres gruixudes va posar davant de la Michela un paral·lelepípede de fusta amb forats de quatre formes diferents —una estrella, una rodona, un quadrat i un triangle— i les corresponents peces de colors per ficar als forats.

La Michela s'ho mirava meravellada.

—On va l'estrella, Michela? —va preguntar la logopeda.

La Michela va abaixar els ulls fins al joc i no va tocar res. La metgessa li va posar l'estrella a la mà.

—On va aquesta peça, Michela? —va preguntar.

La Michela mirava a tot arreu i enlloc. Es va ficar una de les cinc puntes grogues a la boca i va començar a rosegat-la. La logopeda li va treure la mà de la boca i va repetir la pregunta per tercera vegada.

—Michela, fes el que et diu la doctora, caram —va rondinar el seu pare, que ja no es podia estar assegut allà on li havien dit.

—Senyor Balossino, si us plau —va dir la metgessa, conciliadora—, als nens se'ls ha de deixar temps.

La Michela va agafar el seu temps. Tot un mi-

nut. Després va proferir un gemec lancinant, que tant podia ser d'alegria com de desesperació, i amb seguretat va fer passar l'estrella pel forat del quadrat.

En cas que en Mattia encara no ho hagués entès tot sol, que la seva germana tenia alguna cosa que no rutllava, els seus companys de classe ja es van encarregar de fer-l'hi saber, per exemple la Simona Volterra, que quan a primer la mestra li va dir Simona, aquest mes seuràs al costat de la Michela, es va rebel·lar: va encreuar els braços i va dir jo a la mateixa taula d'aquella no m'hi assec.

En Mattia havia deixat que la Simona i la mestra discutissin una estona i després havia dit mestra, m'hi puc quedar jo al costat de la Michela. Tots van semblar descansats: *aquella*, la Simona, la mestra. Tots, a part d'en Mattia.

Els dos bessons seien a primera fila. La Michela tot el dia pintava fitxes de dibuixos, i passava meticulosament de la ratlla i triava el color que li venia bé. La pell dels nens blava, el cel vermell, tots els arbres grocs. Aferrava el llapis com si fos un tallant i pintava tan fort que estripava el paper cada dos per tres.

Al seu costat, en Mattia aprenia a llegir i escriure. Aprenia les quatre operacions aritmètiques i va ser el primer de la classe a saber fer divisions portant-ne. El seu cap semblava un en-

granatge perfecte, de la mateixa manera misteriosa que el de la seva germana era tan defectuós.

De vegades la Michela començava a regirar-se a la cadira i a agitar els braços desesperadament, com una papallona en una trampa. Els ulls se li enfosquien i la mestra es quedava mirant-la, més espantada que ella, amb la vaga esperança que aquella retardada pogués realment emprendre el vol, algun dia. A les files de més enrere algú se'n reia i algú altre li feia xxt.

Aleshores en Mattia s'alçava, aixecant la cadira perquè no rasqués a terra, i es posava rere la Michela, que feia anar el cap d'una banda a l'altra i ara ja agitava els braços tan de pressa que a ell li feia por que se li desenganxessin.

En Mattia li agafava les mans i delicadament li tancava els braços al voltant del pit.

—Ja està, ara ja no tens ales —li deia a cau d'orella.

La Michela encara trigava uns quants segons a deixar de tremolar. Es quedava concentrada en alguna cosa inexistent, durant uns quants segons, i després tornava a torturar els seus dibuixos com si no hagués passat res. En Mattia s'asseia un altre cop al seu lloc, amb el cap cot i les orelles vermelles de vergonya i la mestra continuava la seva explicació.

A tercer de primària, als bessons encara no els havien convidat mai a cap de les festes d'aniversari dels seus companys. La mama se n'havia adonat i havia pensat resoldre la situació organitzant-ne

una ella, de festa, per l'aniversari dels bessons. A taula el senyor Balossino havia despatxat la proposta dient si us plau, Adele, ja és prou penós així. En Mattia havia fet un sospir de descans i la Michela havia deixat caure la forquilla per desena vegada. No se n'havia parlat més.

I aleshores, un matí de gener, en Riccardo Pellotti, el pèl-roig amb llaviots de babuí, es va acostar a la taula d'en Mattia.

—La meva mare ha dit que tu també pots venir a la meva festa d'aniversari —va dir d'una tirada, mirant cap a la pissarra.

—I ella també —va afegir indicant la Michela, que allisava curosament la superfície de la taula, com aquell que fos un llençol.

A en Mattia la cara li va començar a formiguejar de l'emoció. Va donar les gràcies, però en Riccardo, després d'haver-se tret el pes de sobre, ja s'havia allunyat.

La mama dels bessons de seguida es va esverar molt i els va portar tots dos al Benetton per vestir-los de nou. Van córrer tres botigues de joguines però l'Adele no estava mai prou convençuda.

—Però quins gustos té en Riccardo? Li pot agradar això? —preguntava a en Mattia, sospesant la capsa d'un puzle de mil cinc-centes peces.

—I jo què sé —li responia el fill.

—És amic teu, no? Bé deus saber quins jocs li agraden.

En Mattia va pensar que en Riccardo no era

amic seu i que no aconseguiria explicar-ho a la seva mare. És va limitar a arronsar les espatlles.

Al final l'Adele es va decidir per la nau espacial de Lego, la capsa més grossa i cara de la secció.

—Mama, és massa —va protestar el fill.

—Que no. I a més, vosaltres sou dos. No deus voler quedar malament, no?

En Mattia sabia perfectament que, amb Lego o sense, de malament hi quedaven de totes maneres. Amb la Michela era impossible el contrari. Sabia perfectament que en Riccardo els havia convidat a la festa només perquè a casa l'havien obligat a fer-ho. La Michela se li enganxaria tota l'estona, es tiraria la taronjada per sobre i després es posaria a somicar com feia sempre quan estava cansada.

Per primera vegada, en Mattia va pensar que potser valia més quedar-se a casa.

Més ben dit, va pensar que valia més que la Michela es quedés a casa.

—Mama —va començar insegur.

L'Adele buscava el moneder a la bossa.

—Sí?

En Mattia va agafar aire.

—La Michela hi ha de venir per força, a la festa?

L'Adele es va immobilitzar de cop i va clavar els ulls en els del fill. La caixera observava l'escena amb mirada indiferent i una mà oberta sobre la cinta transportadora, esperant els diners. La Mi-

chela anava barrejant els paquets de caramels de l'expositor.

Les galtes d'en Mattia es van escalfar, disposades a rebre un bolet que no va arribar mai.

—I tant que hi vindrà —es va limitar a dir la seva mare, i la qüestió es va acabar aquí.

A casa d'en Riccardo hi podien anar sols. Era a deu minuts escassos a peu. A les tres en punt l'Adele va empènyer els bessons fora de casa.

—Apa, no feu tard. Penseu a donar les gràcies als seus pares —va dir.

Després es va girar cap a en Mattia.

—Vigila la teva germana. Ja saps que si menja porqueries li fan mal.

En Mattia va fer que sí. L'Adele els va fer un petó a la galta a cadascun, el de la Michela més llarg. Li va arreglar els cabells sota la diadema i va dir divertiu-vos.

Pel camí de casa en Riccardo, els pensaments d'en Mattia estaven ritmats per la fressa de les peces de Lego, que es movien a la capsa com una petita marea i topaven amb les parets de cartó d'un costat i després de l'altre. Darrere seu, uns quants metres més enrere, la Michela ensopegava per seguir-lo, arrossegant els peus per la massa de fulles mortes enganxades a l'asfalt. L'aire, fred, estava quiet.

Farà caure totes les patates a terra, va pensar en Mattia.

Agafarà la pilota i no la voldrà deixar a ningú.

—Et vols afanyar? —es va girar a dir a la germana, que de cop s'havia ajupit al mig de la voreira i amb un dit torturava un cuc d'un pam de llarg.

La Michela va mirar el seu germà com si el tornés a veure per primera vegada després de molt de temps. Li va fer un somriure i va córrer cap a ell amb el cuc ben agafat entre dos dits.

—Quin fàstic que fas. Llença'l —li va ordenar en Mattia, apartant-se.

La Michela va tornar a mirar un moment el cuc i semblava que es preguntés com li havia anat a parar entre els dits. A continuació el va deixar caure i va insinuar una correguda inestable per atrapar el germà, que ja s'havia allunyat uns quants passos.

Agafarà la pilota i no la voldrà donar a ningú, igual com fa a l'escola, pensava en Mattia.

Va mirar la seva germana, que tenia els seus mateixos ulls, el seu mateix nas, el mateix color de cabells i un cervell que no valia res, i per primera vegada va sentir un odi autèntic. Li va agafar la mà per travessar l'avinguda, perquè allà els cotxes anaven de pressa. Va ser mentre travessaven que se li va acudir una idea.

Va deixar anar la mà de la germana, abrigada dins del guant de llana, i va pensar que tanmateix no era just.

Després, mentre vorejaven el parc, va canviar d'idea una altra vegada i es va convèncer que no ho descobriria mai ningú.

Només seran unes quantes hores, va pensar. Aquesta vegada i prou.

Va canviar brusquement de direcció, arrossegant la Michela pel braç, i va entrar al parc. La gespa encara estava humida de la gelada de la nit. La Michela li corria al darrere i s'embrutava les botes de pell girada blanca noves de trinca en el fang.

Al parc no hi havia ni una ànima. Amb aquell fred a ningú no li venia de gust passejar. Els dos bessons van arribar a una zona arbrada, equipada amb tres taules de fusta i les graelles d'una barba-coa. Quan feien primer, un dia s'havien quedat a dinar allà, un matí que les mestres havien organitzat una sortida per anar a recollir fulles seques, amb les quals després havien fet uns centres de taula molt lletjos per regalar als avis per Nadal.

—Michi, escolta'm bé —va dir en Mattia—. M'escoltes?

Amb la Michela sempre s'havia de comprovar que el seu canal de comunicació, tan estret, estigués obert. En Mattia va esperar un senyal del cap de la seva germana.

—Està bé. Ara jo me n'he d'anar un moment, d'acord? Però no trigaré gaire, només mitja horeta —li va explicar.

No calia dir la veritat, total la Michela no distingia gaire entre mitja hora o tot un dia. La metgessa havia dit que el desenvolupament de la seva percepció spatiotemporal s'havia aturat en un

estadi preconscient i en Mattia havia entès perfectament què volia dir.

—Tu et quedes aquí asseguda i m'esperes —va dir a la seva bessona.

La Michela observava el germà molt seriosa i no va respondre res, perquè no sabia respondre. No va fer cap senyal d'haver-lo entès realment, però per un moment els ulls se li van encendre i durant tota la vida en Mattia va pensar en aquells ulls com en la por.

Es va allunyar uns quants passos de la germana, caminant a recules per continuar mirant-la i estar segur que no el seguia. Els únics que caminen així són els crancs, l'havia renyat un dia la seva mare, i al final sempre acaben envestint.

Quan va ser a una quinzena de metres, la Michela ja no el mirava, molt ocupada intentant arrencar-se un botó de l'abric de llana.

En Mattia es va girar i es va posar a córrer, agafant ben fort el paquet del regal. Dins de la capsa més de dues-centes peces de plàstic topaven l'una amb l'altra i semblava que li volguessin dir alguna cosa.

—Hola Mattia —el va rebre la mama d'en Riccardo Pelotti en obrir la porta—, i la teva germaneta?

—Tenia febre —va mentir en Mattia—, una mica.

—Quina llàstima —va dir la senyora, que no semblava gens disgustada. Es va apartar una mica per deixar-lo passar.

—Ricky, hi ha el teu amic Mattia. Vine a dir-li hola —va cridar de cara al passadís.

En Riccardo Pelotti va aparèixer amb una patinada sobre els rajols i la seva expressió antipàtica. Es va aturar un segon a mirar en Mattia i va buscar el rastre de la retardada. Després, alleugerit, va dir hola.

En Mattia va alçar la bossa amb el regal sota el nas de la senyora.

—Això on ho poso? —va preguntar.

—Què és? —va preguntar en Riccardo, desconfiat.

—Lego.

—Ah.

En Riccardo va agafar la bossa i va tornar a desaparèixer passadís enllà.

—Vés amb ell —va dir la senyora empenyent en Mattia—, la festa és cap allà.

La sala d'estar de la casa dels Pelotti estava envoltada de garlandes de globus. Sobre una taula coberta amb unes tovalles de paper vermell hi havia bols de crispetes i patates, una safata amb pizza freda tallada a quadradets i una fila d'ampolles encara tancades de begudes gasoses de diversos colors. Alguns dels companys d'en Mattia ja havien arribat i estaven drets al mig de la sala, vigilant la taula.

En Mattia va fer uns quants passos cap als altres i es va aturar a un parell de metres, com un satèl·lit que no vol ocupar massa lloc al cel. Ningú no li va fer cas.

Quan la sala va estar plena de criatures, un noi d'uns vint anys, amb un nas de plàstic vermell i un barret de pallasso, els va fer jugar a la gallina cega i a la cua de l'ase, aquell joc en el qual et tapen els ulls i has de posar la cua a un ase dibuixat en un paper. En Mattia va guanyar el primer premi, que consistia en un grapat més de caramels, però únicament perquè hi veia per sota la bena. Tots li van cridar buuu i has fet trampa, mentre ple de vergonya es posava les llaminadures a la butxaca.

Després, quan a fora ja era fosc, el noi vestit de pallasso va apagar els llums, els va fer seure fent rotllana i es va posar a explicar un conte de terror. S'aguantava una lot encesa sota la barbeta.

En Mattia va pensar que el conte no feia realment por, però que la cara il·luminada d'aquella manera sí. La llum projectada des de sota li feia tota la cara ben vermella i projectava ombres aterridores. En Mattia va mirar a fora per la finestra per no mirar més el pallasso i es va recordar de la Michela. En realitat no l'havia oblidat mai del tot, però per primera vegada se la va imaginar tota sola enmig dels arbres, esperant-lo, mentre amb els guantets blancs es refregava la cara per escalfar-se una mica.

Es va posar dret, just en el moment que la

mama d'en Riccardo entrava a la sala fosca amb un pastís ple d'espelmes enceses i tots es posaven a aplaudir, una mica pel conte i una mica pel pastís.

—Jo me n'he d'anar —li va dir, sense ni deixar-li temps de posar el pastís a taula.

—Ara mateix? I el pastís?

—Sí, ara. Me n'he d'anar.

La mama d'en Riccardo se'l mirava des de sobre les espelmes. Il·luminada així, també tenia la cara plena d'ombres amenaçadores. Els altres convidats van callar.

—D'acord —va dir la dona, insegura—. Ricky, acompanya el teu amic a la porta.

—Però si he d'apagar les espelmes —va protestar l'homenatjat.

—Fes el que et dic —li va ordenar la mare, sense deixar d'observar en Mattia.

—Ostres que ets pesat, Mattia!

Algú va riure. En Mattia va seguir en Riccardo fins a l'entrada, va agafar la seva jaqueta de sota d'un munt de jaquetes i li va dir gràcies i adéu. L'altre no va respondre res i li va tancar la porta al darrere, per tornar corrents al seu pastís.

Des del pati de l'edifici d'en Riccardo, en Mattia es va girar un moment cap a la finestra il·luminada. Els crits dels seus companys es filtraven per sota les finestres i li arribaven apagats a les orelles, com el brunzit tranquil·litzador de la televisió a la sala, quan al vespre la mama els enviava a

ell i la Michela a dormir. La reixa es va tancar darrere seu amb un xoc metàl·lic i ell es va posar a córrer.

Va entrar al parc i, després de fer uns deu passos, la llum dels fanals del carrer ja no era suficient per distingir el caminet de grava. Les branques nues dels arbres entre els quals havia deixat la Michela només eren unes urpades una mica més fosques contra el cel negre. En veure-les de lluny, en Mattia va tenir la seguretad, clara i inexplicable, que la seva germana ja no hi era.

Es va aturar a pocs metres del banc on la Michela seia poques hores abans, tota concentrada a fer-se malbé l'abric. Es va quedar quiet, escoltant, fins que no va deixar d'esbufegar, com si en qualsevol moment la seva germana hagués de sortir de darrere d'un arbre per fer-li cucú i anar a trobar-lo corrent, bracejant amb el seu pas trontolladís.

En Mattia va cridar Michi i la seva pròpia veu el va espantar. Ho va repetir més fluix. Es va acostar a les taules de fusta i va posar una mà al lloc on havia segut la Michela. Era igual de fred que la resta.

Se'n deu haver atipat i se n'ha anat a casa, va pensar.

Però si no sap ni el camí. I a més no pot travessar l'avinguda tota sola.

En Mattia va mirar el parc, que es perdia en la foscor que tenia al davant. No sabia ni on s'aca-

bava. Va pensar que no volia continuar i que no tenia elecció.

Caminava de puntetes per no fer cruixir les fulles sota les soles de les sabates, i girava el cap a banda i banda amb l'esperança de descobrir la Michela arraulida darrere un arbre, vigilant un escarabat o vés a saber què.

Va entrar al recinte dels jocs infantils. Es va esforçar a recordar els colors que tenia el tobogan en la llum de diumenge a la tarda, quan la mama cedia als crits de la Michela i la feia baixar un parell de cops, tot i que ja era massa gran per al tobogan.

Va vorejar els arbustos de la tanca fins als vàters públics, però no es va veure amb cor d'entrar-hi. Va retrobar el camí, que en aquell punt del parc només era una tira prima de terra marcada pel pas de les famílies que anaven a passeig. El va seguir deu minuts ben bons, fins que ja no va saber on era. Aleshores li van venir ganes de plorar i de tossir alhora.

—Mira que n'ets, d'estúpida, Michi —va dir a mitja veu—, una estúpida retardada. T'ho ha explicat mil vegades la mama, que quan et perds t'has d'aturar allà on ets... Però no entens mai res... res de res.

Va pujar un petit marge i es va trobar davant del riu que partia el parc pel mig. El seu pare li havia dit com es deia un munt de vegades, però en Mattia no va aconseguir recordar-se'n. L'aigua

reflectia una mica de llum que vés a saber d'on venia i la feia tremolar en els seus ulls humits.

Es va acostar a la vora del riu i va sentir que la Michela no podia ser lluny. L'aigua li agradava. La mama sempre explicava que, quan de petits els banyava a tots dos junts, la Michi xisclava com una boja perquè no volia sortir, fins i tot quan l'aigua ja s'havia refredat. Un diumenge el papa els havia portat fins a la riba, potser allà mateix, i els havia ensenyat a tirar còdols plans per fer-los rebotar a la superfície de l'aigua. Mentre li explicava que havia d'aprofitar millor el canell, perquè era el que imprimia la rotació, la Michela s'havia tirat endavant i havia tingut temps d'esmunyir-se dins de l'aigua fins a la cintura, abans que el papa l' enxampés per un braç. Li havia clavat un bolet i ella s'havia posat a somicar i aleshores tots tres havien tornat cap a casa, en silenci i fent morros.

La imatge de la Michela que amb un branquilló jugava a desfer el seu reflex a l'aigua i després hi anava a parar com un sac de patates va passar pel cap d'en Mattia amb la violència d'una descàrrega elèctrica.

Es va asseure a mig metre de la riba, cansat. Es va girar per mirar enrere i va veure la foscor, que encara havia de durar moltes hores.

Es va posar a mirar fixament la superfície negra i lluent del riu. Va tornar a intentar recordar-ne el nom, però aquesta vegada tampoc no se'n va sortir.

Va enfonsar les mans en la terra freda. A la riba la humitat la feia més flonja. Hi va trobar un tros d'ampolla, una resta tallant d'alguna celebració nocturna. La primera vegada que se'l va clavar a la mà no va sentir el mal, potser no se'n va ni adonar. Després va començar a regirar-lo dins de la carn per enfonsar-lo més endins, sense apartar els ulls de l'aigua. Esperava que en qualsevol moment la Michela aflorés a la superfície i mentrestant es preguntava per què certes coses suren i altres en canvi no.